

1. ΓΙΑΤΙ ΝΑ ΣΥΝΑΝΤΗΘΟΥΝ ΤΙ ΕΧΟΥΝ ΝΑ ΠΟΥΝ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 07/02/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 07/02/2026

Σελίδα: 30

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Γιατί να συναντηθούν, τι έχουν να πουν;

Όταν θα διαβάσετε αυτές τις γραμμές θα ξέρουμε αν τελικά ο τούρκος πρόεδρος και ο Έλληνας πρωθυπουργός θα συναντηθούν στην Αγκυρα την επόμενη εβδομάδα. Πολλές φορές έχει αναφερθεί ότι οι αμοιβαίες επισκέψεις και λοιπές συναντήσεις των δύο γειτόνων θα έπρεπε να είναι τόσο συχνές και συνήθεις ώστε να μη θεωρούνται πλέον άξιες αναφοράς. Ισως στο μέλλον αλλά δεν είμαστε ακόμη εκεί – αν και παραδόξως αυτή τη φορά είναι πιθανόν το περιεχόμενο της συνάντησης να μην προσθέτει τίποτα στην ουσία των διμερών σχέσεων πέρα από το γεγονός ότι έγινε ύστερα από δυο χρόνια και πολλαπλές αναβολές, μεταξύ των οποίων και μια την τελευταία στιγμή στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ.

Οι ερωτήσεις επομένως είναι δύο: γιατί να συναντηθούν και, αν συναντηθούν, τι έχουν να πουν; Είναι, νομίζω, σαφές ότι η συνάντηση γίνεται για να καταδείξει ότι οι δυο πλευρές βρίσκονται σε μια οργανωμένη διαδικασία ανταλλαγής απόψεων και δεν χρειάζονται εξωγενείς προσπάθειες μεσολάβησης – με άλλα λόγια, δεν χρειάζεται να ασχοληθούν με το θέμα οι ΗΠΑ με μια κάποια τράμπια πρωτοβουλία που θα απλοποιεί δραματικά την πολύπλοκη πραγματικότητα και δεν θα λαμβάνει υπόψη τη δύσκολη ιστορία και την αναπόδραστη γεωγραφία των δυο πλευρών. Τελεία, παράγραφος.

Και τι θα έχουν πάνω στο τραπέζι όταν θα καθίσουν ο ένας δίπλα στον άλλο; Παρά την κοινή διαπίστωση ότι δεν μπορούμε αυτή τη στιγμή να προχωρήσουμε σε δραματικές υπερβάσεις, έχω την αίσθηση ότι ορισμένα θέματα αρχίζουν να ξεκαθαρίζουν, ιδίως επειδή η ελληνική πλευρά ύστερα από μια μακρά περίοδο αδράνειας έχει προχωρήσει σε συγκεκριμένες κινήσεις ανασχεσης των διαρκώς επεκτεινόμενων τουρκικών απαιτήσεων. Θα μπορούσαν να συνοψιστούν ως εξής:

Αιγιαλιτίδα ζώνη και casus belli: Ακούσαμε τον Πρωθυπουργό να τονίζει αυτό που όλες και όλοι ξέρουμε αλλά ορισμένοι προτιμούν να ξεχνούν. Το Αιγαίο δεν είναι μόνο το πέλαγος που ενώνει και διχάζει την Ελλάδα και την Τουρκία, είναι επίσης μια θαλάσσια οδός που δίνει διεξοδο στις παρευξείνιες χώρες προς την ανοικτή θάλασσα. Επομένως η μονομερής δυνατότητα της Ελλάδας να επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα έως τα 12 νμ, σύμφωνα με τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αιτιολογηθεί μια υποχώρηση από το casus belli, που θα εξομοιώνει το εύρος του εναερίου χώρου με την αιγιαλιτίδα ζώνη και θα κρατά τους παρευξείνιους εταίρους και γείτονες ικανοποιημένους.

Νησιά και υφαλοκρηπίδα: Η προσπάθεια

να αμφισβητηθεί η κυριαρχία ορισμένων νησιών στο Αιγαίο, αν και είναι η πλέον πρόσφατη πρόσθεση στον κατάλογο των τουρκικών απαιτήσεων, παραμένει πλέον σταθερή. Σταθερή παραμένει όμως και η απόλυτη κόκκινη γραμμή όλων των ελληνικών κυβερνήσεων να μη συζητήσουν καν ζητήματα κυριαρχίας και αλλαγής των συνόρων, η οποία ενισχύεται με την ανακήρυξη των θαλασσίων πάρκων και του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού από την παρούσα κυβέρνηση. Η δίλωση του τουρκικού υπουργού Εξωτερικών για ένα πρόβλημα στο Αιγαίο θα μπορούσε να εκληφθεί ως πρακτική αναγνώριση αυτής της κόκκινης γραμμής, η οποία υποχρεωτικά ενισχύει την έμφαση στην οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας. Εδώ εντάσσεται η αορίστως ισχύουσα NAVTEX που μοιράζει το Αιγαίο στα δύο ακολουθώντας τον 25^ο μεσημβρινό καθώς και η απαίτηση συναίνεσης για την παρουσία ηλεκτρικών καλωδίων στον βυθό, ακόμη και μεταξύ ελληνικών νησιών. Οι θέσεις των δυο πλευρών ξεκαθαρίζουν και παγιώνονται στη γραμμή: «συμφωνούμε ότι διαφωνούμε», χωρίς για την ώρα να προτείνεται τι μπορούμε να κάνουμε γι' αυτό. Ενδεχομένως να μπορούμε να ζήσουμε και με αυτό.

Ενέργεια και Ανατολική Μεσόγειος: Η ενεργειακή άνθηση στην Ανατολική Μεσόγειο, η διασύνδεση της Κύπρου με το ευρωπαϊκό σύστημα ενέργειας και η επέκτασή του προς το Ισραήλ και την Αίγυπτο και τελικώς στις χώρες του Κόλπου και την Ινδία μέσω του IMEC, αλλάζουν τελείως το τοπίο στην περιοχή. Η παρουσία των αμερικανικών πετρελαϊκών κολοσσών με νέες γεωτρήσεις νότια της Κρήτης και βόρεια της Λιβύης δεν επιτρέπουν αποκλεισμούς και επάλξεις αξιώσεις, όπως αυτές που γεννώνται από το τουρκολιβυκό μνημόνιο.

Η κανονιστική δύναμη της αγοράς οδηγεί υποχρεωτικά στην εκκαθάριση του πεδίου, αφού οι επενδυτές χρειάζονται ασφάλεια δικαίου, όπως αυτή που θα μπορούσε να προσφέρει η επέκταση των ελληνικών χωρικών υδάτων νότια της Κρήτης. Και τίποτα δεν εμποδίζει την Τουρκία να μετάσχει σε αυτή τη μείζονα ενεργειακή επιχείρηση διασύνδεσης της εγγύς Ανατολής με την Ευρώπη σε μια εποχή γεωπολιτικής ανασφάλειας, οπότε δεν θα έχει λόγο να παρεμποδίζει την πλήρη ανάπτυξη του συστήματος. Win win μου κάνει αυτό – ή στα λόγια του τούρκου προέδρου: καζάν καζάν.

Η Μαρία Γαβουνέλη είναι καθηγήτρια Διεθνούς Δικαίου στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, υποδιευθύντρια του Κέντρου Ερευνών για το Διεθνές Δίκαιο – Athens PIL και μέλος του διοικητικού συμβουλίου του **ΕΔΙΑΜΕΠ**